МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музикознавства та хорового мистецтва

Затверджено
на засіданні кафедри
музикознавства та хорового мистецтва
факультету культури і мистецтв
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31.08.2023 р.)

Завідувач кафедри Тарас ДУБРОВНИЙ

Силабус з навчальної дисципліни
«Фортепіано»,
що викладається в межах ОПП «Хорове диригування»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 025 Музичне мистецтво

Львів, 2023

Назва курсу	**Фортепіано**
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Валова, 18
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв Кафедра музикознавства та хорового мистецтва
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	02 Культура і мистецтво 025 Музичне мистецтво
Викладачі курсу	ДУБРОВНИЙ Тарас Миколайович, кандидат мистецтвознавства, доцент, завідувач кафедри музикознавства та хорового мистецтва МЛАДЕНОВА Тетяна Валеріївна, доктор філософії, доцент кафедри музикознавства та хорового мистецтва
Контактна інформація викладачів	taras.dubrovnyy@lnu.edu.ua tetiana.mladenova@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Щопонеділка, 13.30–14.50 год. (вул. Валова, 18) Для онлайн-консультації треба попередньо звернутися до викладача з листом на електронну пошту.
Сторінка курсу	https://kultart.lnu.edu.ua/course/fortepiano-025-op-khorove-dyryhuvannia
Інформація про курс	Дисципліна «Фортепіано» є нормативною дисципліною для здобувачів зі спеціальності 025 Музичне мистецтво ОПП «Хорове диригування» першого (бакалаврського) рівня освіти, яка викладається в I-II семестрах в обсязі 3 кредитів за Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ЄКТС).
Коротка анотація курсу	Вивчення навчальної дисципліни «Фортепіано» передбачає оволодіння грою на цьому інструменті задля вдосконалення ілюстративної майстерності при роботі з хоровим колективом та самопідготовки фахівця-диригента.
Мета та цілі курсу	**Метою** дисципліни є підготовка кваліфікованих музикантів з фаховими практичними навичками фортепіанного виконавства. **Цілі курсу:** – Вдосконалити технічний рівень фортепіанного виконавства; – Розвинути музичну пам'ять; – Демонструвати фактурні прийоми, агогіку, емоційність музичних творів за допомогою фортепіано; – В результаті оволодіння музичним інструментом сформувати навички художнього тлумачення змісту фортепіанного або хорового твору; – Із застосуванням фортепіанного акомпанементу з урахуванням специфіки різних стилів та жанрів музичної творчості розвинути здатність власної інтерпретації художнього твору.
Література для вивчення дисципліни	**Базова:** 1. Дубровний Т. До питання інтерпретації фортепіанних творів А. Кос- Анатольського (на основі методично-виконавського аналізу циклу з шести прелюдій). *Молоде музикознавство*. Наукові збірки ЛДМА ім. М.В. Лисенка. Львів, 2002. Вип. 7. С.127-130. 2. Дубровний Т. Педагогічні принципи піаніста Олега Криштальського. *Львівсько-ряшівські наукові зошити*. Вип. 1, Львів- Ряшів, 2013. С. 55-58.

	3. Кашкадамова Н. Виконавська інтерпретація у фортепіанному мистецтві ХХ сторіччя: Підручник. Львів, 2014. 344 с. 4. Кияновська Л. Психологічний портрет композитора як джерело пізнання його індивідуального стилю. *Українська музика*: Науковий часопис. Число 3(13). Львів, 2014. 5. Младенова Т. Orient В. А. Моцарта: від алюзії до етико-естетичної стильової моделі. World Science. № 4(56). Vol. 2. 2020. С. 14-20. 6. Стилістика виконання старовинної музики на прикладі творів Й. С. Баха: Навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / упор. Н. С. Свириденко. Київ, 2017. **Допоміжна:** 1. Воробкевич Т. Методика викладання гри на фортепіано: Підручник. Львів: ЛДМА, 2001. 2. Ревенко Н. Розвиваюче навчання у процесі інструментальної підготовки студентів-піаністів. *Стан та перспективи розвитку культурологічної науки в Україні*: Збірник тез доповідей (І частина). Миколаїв: ВП «Миколаївська філія КНУКіМ», 2018. С. 141- 144. 3. Ревенко Н. Фортепіанні поліфонічні цикли європейських композиторів ХХ століття в інструментальній підготовці студентів-піаністів. *Молодий вчений* № 1(65). Херсон, 2019. С. 386-389. 4. Савицький Р. Основні засади фортепіанної педагогіки : метод. посіб. Тернопіль : СМП «АСТОН», 2000. 68 с. **Нотний матеріал:** 1. Антків Ю. Їде святий Миколай. Пісні про святого Миколая для триголосного шкільного хору з фортепіанним супроводом в аранжуванні Юрія Антківа: методичний посібник. Львів: Простір М, 2009. 36 с. 2. Барвінський В. Твори для фортепіано. / упор. С. Павлишин. Київ, 1988. 158 с. 3. Бах Й. С. Добре темперований клавір. 48 прелюдій та фуг. /ред Б. Муджеліні. Том І. Київ, 1973. 125 с., Т. ІІ . Київ, 1994. 134 с. 4. Бах Й. С. Двоголосні інвенції. Київ, 2004. 31 с. 5. Бах Й. С. Маленькі прелюдії та фуги. Київ, 1993. 48 с. 6. Брилін Е. Сонячне намисто. Українські народні пісні в обробці для фортепіано : репертуарний навч. посіб. Вінниця: Нова книга, 2015. 92 с. 7. Гайдн Й. Сонати для фортепіано. Київ, 2008. 164 с. 8. Горова Л.В. Відчинилося життя: Зб. пісень для дітей. – 2-ге вид. стер. – Т.: Джура, 2007. – 112 с. 9. Гріг Е. Ліричні п’єси. Київ, 2006. 202 с. 10. Гріг Е. Поетичні картинки для фортепіано. Київ, 1967. 18 с. 11. Клементі М. Сонатини. Київ, 1993. 23 с. 12. Косенко В. 24 дитячі п'єси для фортепіано. / ред. М. Сепаненка. Київ, 1994. 62 с. 13. Левченко Л. Музичне джерельце. Збірка музичних творів. Випуски 1,2,3,4. Харків, 2004.

	14. Моцарт В. Три сонати для фортепіано. Київ, 1993. 32 с. 15. П'єси та ансамблі для фортепіано. / упор. Ю. Доля. Київ, 2005. 31 с. 16. Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей та юнацтва. Навчальний посібник. / упор. О. Завадська, О. Казачук. Київ, 2006. 162 с. 17. Шуман Р. Альбом для юнацтва. / ред. О. Гольденвейзер. Київ, 1993. 36 с. 18. Щуровський Ю. Вибрані твори для фортепіано. Київ, 1987. 79 с. **Інформаційні ресурси:** 1. Григорій Верета. Обробки пісень для голосу в супроводі фортепіано https://parafia.org.ua/wp-content/uploads/2013/06/10.H.Vereta.-Obrobky-pisen-dlia-holosu-v-suprovodi-f-no.pdf 2. Джазові твори українських композиторів URL: https://sites.google.com/view/fortepiano-jazz/%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%B8/%D0%B4%D0%B6%D0%B0%D0%B7%D0%BE%D0%B2%D1%96-%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8-%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B8%D1%85-%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D0%BF%D0%BE%D0%B7%D0%B8%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%B2 3. Ноти для фортепіано. URL: https://musopen.org/uk/sheetmusic/ 4. Ноти українських композиторів. URL:https://www.facebook.com/groups/2291596160859544/posts/7602658643086576/?locale=uk_UA 5. Україна – це світло. Збірка пісень для дітей та молоді. https://ridmi.com.ua/contents/ukraina-tse-svitlo-zbirka-pisen-dlya-ditey-ta-molodi-yelektronne-vidannya-ebook.pdf?srsltid=AfmBOooevShCgU9SFMySKrl7ykykrzI7XrR9BQ2GKKoeItDnRPkb-1nP
Тривалість курсу	I-II семестри
Обсяг курсу	3 кредити. Всього 90 годин. З них 32 години практичних занять та 58 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	Після завершення цього курсу здобувач буде: 1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом на належному фаховому рівні під час виконавської діяльності (ПРН1). 2. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності (ПРН3). 3. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту (ПРН4). 4. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію (ПРН5). 5. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій (ПРН8). 6. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом (ПРН12). 7. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні

	знання з музичного мистецтва (ПРН15). 8. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох (ПРН17). Цей освітній компонент забезпечують загальні та фахові компетентності, а саме: ЗК1, ЗК2, ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК7, ЗК8, ЗК11, ЗК15, ФК1, ФК2, ФК3, ФК4, ФК5, ФК6, ФК9, ФК10, ФК11, ФК12, ФК17, ФК18.
Ключові слова	композиція, жанр, стиль, фактура, агогіка, музична драматургія, інтерпретація.
Формат курсу	Очний
Теми	*Див у СХЕМІ КУРСУ*
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з таких дисциплін як: «хоровий клас та практична робота з хором», «сольфеджіо», «вокал».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	У процесі практичних занять курсу використовуються такі методи: - аналітичний (при розборі музичного твору), зокрема й аудіо-візуального аналізу; - репродуктивно-варіативний (поєднання студентом запропонованих викладачем прийомів з іншими формами й методами інструментально-виконавської діяльності); - метод запам’ятовування (вивчення напам’ять музичних творів); - креативний – творчий (створення студентами оригінальних варіантів інтерпретації музичних творів).
Необхідне обладнання	Для вивчення курсу потрібно: фортепіано або рояль; комп'ютери з доступом до інтернету, методична література, репертуарні збірки, нотні видання.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: Поточне оцінювання, що передбачає практичні заняття та самостійну роботу становить максимальну кількість – 100 балів: - практичні заняття: максимальна кількість балів – 70; - самостійна робота здобувачів – 30 балів; **Відвідування занять** є важливою складовою навчання. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. Студенти зобов’язані дотримуватися термінів, які визначено для виконання усіх видів практичних робіт, які передбачено у межах курсу. **Література.** Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студентів заохочують до використання також і іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих. **Політика виставлення балів.** Оцінювання знань та умінь студентів здійснюється методом поточного контролю (50 балів) та екзаменом (50 балів). При цьому обов’язково враховуються присутність на заняттях та активність здобувача під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; несвоєчасне виконання поставлених завдань і т. ін.

	Критерії оцінювання знань студентів	**Бали рейтингу**	**Макс. к-сть бал.**
	1. Бали поточної успішності за участь у практичних заняттях		
	Критерії оцінювання	**70 балів**	
	Студент(ка) проявляє системний підхід в удосконаленні гри на фортепіано, результатом роботи над програмою є вільне виконання творів відповідно до його технічних завдань та із урахуванням художньо-виконавських особливостей.	**70-61**	
	Студент(ка) проявляє системний підхід в удосконаленні гри на фортепіано. В результаті роботи над програмою допускає незначні неточності, але в цілому демонструє художнє осмислення музичного твору.	**60-51**	
	Студент(ка) не достатньо повно відпрацьовує поставлені технічні задачі при вивченні та вдосконаленні музичних творів, що унеможливлює відтворення їх художніх особливостей.	**50-35**	
	Студент(ка) не проявляє достатніх успіхів в удосконаленні гри на фортепіано, виконує твори зі значними технічними та текстовими помилками, з відсутністю художнього осмислення.	**34-10**	
	Студент(ка) не виконує поставлених завдань при роботі з музичним твором, в результаті не проявляє здатності повністю, цільно відтворити програму.	**9-0**	
	2. Самостійна робота студентів (СРС)		
	Критерії оцінювання	**30 балів**	
	2.1. Самостійна робота (опрацювання базової та додаткової літератури). Самостійна робота студентів, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному практичному занятті.	**30**	
	Студент не займався самостійно, не опрацював додатковий матеріал.	**0**	
	Загальна кількість балів по завершенні навчання дисципліни	**100**	
	Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.		
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенні курсу.		

СХЕМА КУРСУ

Тиждень / дата / год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) (лекція,	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання

		самостійна, дискусія, групова робота)			
1 семестр					
Тиждень 1-8 / 8 год	**Тема 1.** Основи технічної майстерності та їх вдосконалення: опрацювання технічних вправ на фортепіано	Практичні заняття; Самостійна робота – 29 год.	1. Дубровний Т. Педагогічні принципи піаніста Олега Криштальського / Т. Дубровний // Львівсько-ряшівські наукові зошити. – Вип. 1, Львів- Ряшів, 2013. – С. 55-58. 2. Кияновська Л. Психологічний портрет композитора як джерело пізнання індивідуального стилю // Мистецтвознавство України: зб. наук. пр. К.: Музична Україна, 2010. С. 62-64. 3. Стилістика виконання старовинної музики на прикладі творів Й. С. Баха: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н. С. Свириденко; Київ, ун.ім. Б. Грінченка. – К.: Київ.ун-т ім. Б. Грінченка. – 2017. Нотна літ-ра 1. Барвінський В. Твори для фортепіано. Упорядник С. С. Павлишин. К., 1988. 158с. 2. Бах Й. С. Добре темперований клавір. 48 прелюдій та фуг.Том І. Редакція Б. Муджеліні. К., 1973. 125 с. Т. ІІ . К., 1994. 134 3. Бах Й. С. Двоголосні інвенції. К., 2004. 31 с. 4. Бах Й. С. Маленькі прелюдії та фуги. К., 1993. 48 с. 5. Бетховен Л. Вибрані фортепіанні твори. К., 1975. 68 с. 6. Бетховен Л. П'єси для фортепіано. К., 1993. 79 с. 7. Брилін Е. Сонячне намисто. Українські народні пісні в обробці для фортепіано : репертуарний навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2015. 92 с. 8. П'єси та ансамблі для фортепіано. Упорядник Ю.В. Доля. – К., 2005. 31 с. 9. Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей та юнацтва. Навчальний посібник. Упорядники О.С. Завадська, О.С. Казачук. К., 2006. 162 с. 10. Шуман Р. Альбом для юнацтва. Редакція О.Б. Гольденвейзера. К., 1993. 36 с. Інтернет-ресурси • Ноти для фортепіано. URL: https://musopen.org/uk/sheetmusic/ • Ноти українських композиторів. URL:https://www.facebook.com/groups/2291596160859544/posts/7602658643086576/?locale=uk_UA	Виконання - гра на фортепіано технічних вправ (гами, арпеджіо, акорди), вивчення та вдосконалення творів індивідуально підібраного репертуару опрацювання основної та додаткової літератури; аналіз творчої біографії та діяльності авторів виконуваних творів.	Впродовж семестру
Тиждень 9-16 / 8 год	**Тема 2.** Жанрово-стильові, особливості музичного твору на прикладі фортепіанної мініатюри. Робота над фортепіанною п'єсою.				
2 семестр					
Тиждень 1-8 / 8 год	**Тема 3.** Особливості інтерпретації музичного твору як власне бачення	Практичні заняття; Самостійна робота - 29 год.	1. Дубровний Т. До питання інтерпретації фортепіанних творів А. Кос- Анатольського (на основі методично-виконавського аналізу циклу з шести прелюдій). // Молоде музикознавство / Наукові збірки ЛДМА ім. М.В. Лисенка. – Львів, 2002, – Вип. 7. – С.127-130. 2. Дубровний Т. Педагогічні принципи піаніста Олега Криштальського / Т. Дубровний // Львівсько-ряшівські наукові зошити. – Вип. 1, Львів- Ряшів, 2013. – С. 55-58. 3. Кашкадамова Н. Виконавська інтерпретація у	Виконання - гра на фортепіано технічних вправ (гами, арпедж-іо,	Впродовж семестру

	стильо-вих особи-востей композиторсько-го почерку крізь призму сучасно-го часово-го контек-сту. Робота над програм ним музич-ним твором.		фортепіанному мистецтві XX сторіччя: Підручник. Львів, 2014. 344 с. 4. Кияновська Л. Психологічний портрет композитора як джерело пізнання індивідуального стилю // Мистецтвознавство України: зб. наук. пр. К.: Музична Україна, 2010. С. 62-64. 5. Стилістика виконання старовинної музики на прикладі творів Й. С. Баха: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Н. С. Свириденко; Київ, ун.ім. Б. Грінченка. – К.: Київ.ун-т ім. Б. Грінченка. – 2017. Нотна література 1. Антків Ю. Їде святий Миколай. Пісні про святого Миколая для триголосного шкільного хору з фортепіанним супроводом в аранжуванні Юрія Антківа: методичний посібник. Львів: Простір М, 2009. 36 с. 2. Барвінський В. Твори для фортепіано. Упорядник С. С. Павлишин. К., 1988. 158с. 3. Брилін Е. Сонячне намисто. Українські народні пісні в обробці для фортепіано : репертуарний навч. посіб. Вінниця : Нова книга, 2015. 92 с. 4. Горова Л.В. Відчинилося життя: Зб. пісень для дітей. – 2-ге вид. стер. – Т.: Джура, 2007. – 112 с. 5. П'єси та ансамблі для фортепіано. Упорядник Ю.В. Доля. – К., 2005. 31 с. 6. Українська фортепіанна музика. Педагогічний репертуар для дітей та юнацтва. Навчальний посібник. Упорядники О.С. Завадська, О.С. Казачук. К., 2006. 162 с. 7. Шуман Р. Альбом для юнацтва. Редакція О.Б. Гольденвейзера. К., 1993. 36 с. Інтернет-ресурси • Ноти для фортепіано. URL: https://musopen.org/uk/sheetmusic/ • Ноти українських композиторів. URL:https://www.facebook.com/groups/2291596160859544/posts/7602658643086576/?locale=uk_UA	акорди), вивчен-ня та вдоско-налення творів індиві-дуально підібран ого реперту ару опрацю вання основ-ної та додатко вої літерату -ри; усний аналіз компози ції та драмату ргії творів.	
Ти жд. 9-16 / 8 год	**Тема 4.** Сучасні методик и вдоскон алення виконав ської діяльно сті студент а-піаніста. Робота над хоровим и творами сучасни х україньс ких компози торів із застосув анням фортепі анного акомпан ементу				